

58
EN

FACTS

European Agency for Safety and Health at Work

Müra vähendamine ja kontroll selle üle

Ülemäärase müra kõrvaldamine või vähendamine tööl ei ole mitte ainult tööandjate seaduslik kohustus, vaid see on organisatsioonile ka majanduslikult kasulik. Mida ohutum ja tervislikum on töökeskkond, seda vähem esineb kulukaid töölt puudumisi, õnnetusi ja tootlikkuse vähenemist. Käesolev teabeleht tutvustab põhilisi samme, mis tuleks astuda müra vähendamiseks ja töömüra kontrollimiseks.

Sammud edu saavutamiseks

Müra võib olla probleemiks paljudel töökohtadel, mitte ainult ehitusplatsidel ja vabrikutes, vaid kõikjal alates taludest kuni baaride, koolide ja kontserdisaalideni. Igal töökohal tuleks töötajate kahjustamise vältimiseks astuda kolm põhilist sammu:

- hinnata riske;
- astuda hindamise põhjal samme riskide vältimiseks või piiramiseks;
- seirata regulaarselt kehtestatud meetmete tulemuslikkust ja need läbi vaadata.

Riskihindamine

Hindamise määr ja liik sõltub probleemi mastaabist ja ulatusest töökohal, kuid arvesse tuleb võtta kõiki mürast tulenevaid riske. Näiteks tuleb vaadelda, mil määral müra vabrikus võib suurendada lisaks mürast põhjustatud kuulmiskahjustuste ohule ka õnnetusjuhtumite ohtu.

Riskihindamise põhipunktid

- Määrata kindlaks erinevad müraga seotud riskid oma organisatsioonis. Näiteks:
  - kas töötajad puutuvad kokku kuulmiskahjustusi põhjustava valju müraga?

- kas on kasutusel kuulmiskahjustuste ohtu suurendavaid ohtlikke aineid?
- kas müra raskendab teatavate tööülesannete täitmisel suhtlemist, suurendades nii õnnetusjuhtumite ohtu?

- kas müra laad aitab kaasa tööstressi tekkimisele organisatsioonis?

- Mõelge selle üle, keda müra võib kahjustada ja kuidas, võttes arvesse ka ajutised ja osaajaga töötajad, samuti konkreetsesse riskirühmadesse kuuluvad töötajad, näiteks rasedad.
- Hinnake juba müratasemete kontrollimiseks kehtestatud meetmeid ja otsustage, milliseid edasisi meetmeid tuleks kasutusele võtta.
- Registreerige kõik tulemused ja tutvustage neid töötajatele ja nende esindajatele.

Astuge samme riskide vältimiseks või nende kontrollimiseks

Töötajate tervise ja ohutuse tagamiseks võib järgida järgmist kontrollimeetmete hierarhiat:

- müraallikate kõrvaldamine;
- müra kontrollimine selle tekkimisel;
- ühiskontrollimeetmed töökorralduse ja töökohtade paigutuse kaudu;
- isikukaitsevahendid.

Müraallikate kõrvaldamine

Müraallika kõrvaldamine on kõige tõhusam viis töötajate riskide vältimiseks ja sellele tuleks alati uute töövahendite või töökohtade planeerimisel mõelda. Kõige vähemkulukam viis müra vältimiseks või kontrollimiseks on tavaliselt 'müravabade või vähese müraga' hangete poliitika. Mitmel liikmesriigil on andmebaasid ettevõtete abistamiseks töövahendite valimisel.

Müra kontrollimine selle tekkeallikas

Müraohjamise programmid peaksid keskenduma põhiliselt müra vähendamisele kas selle tekkeallikas või teel töötajani, arvestades nii töövahendeid kui ka töökoha kavandamist ja hooldust.

See on saavutatav mitmesuguste tehniliste vahenditega, sealhulgas:

- allika isoleerimine asetuse, ümbritsemise või vibratsiooni summutamise teel, kasutades metall- või õhkvedrusid või elastseid kandealuseid;
- vähendamine müraallikas või teel töötajani — kasutades ümbriseid ja tõkkeid, väljalaskesummuteid ja muid summuteid või vähendades löike-, ventilatsiooni- või löögikiirusi;
- masinate väljavahetamine või tüübi muutmise — sealhulgas rihmülekanne kasutamine mürarikkamate ajamite asemel või elektritööriistade kasutamine pneumotööriistade asemel;

- ✓ „vaiksemate materjalide“ kasutamine — näiteks mahutite, konveierite ja vibraatorite kummivooderduks;
- ✓ teatavatel juhtudel müra aktiivne vähendamine (‘müravastatus’);
- ✓ ennetava hoolduse teostamine: osade kuludes võib müratase muutuda.

Üldkontrollimeetmed

Kui müra üle ei saa tekkeallikas piisavat kontrolli teostada, tuleb astuda edasisi samme, et vähendada töötajate kokkupuudet müraga. Sealhulgas võidakse muuta:

- ✓ töökohta — töötajate kokkupuudet müraga võib oluliselt mõjutada heli neeldumine ruumis (nt helineelav lagi);
- ✓ töökorraldust (nt kasutades töömeetodeid, mille puhul on vaja vähem müraga kokku puutuda); ja
- ✓ töövahendeid — töötajate kokkupuutumist müraga võib oluliselt mõjutada seadmete paigaldamisviis ja asukoht.

Iga mürakontrollimeetme puhul tuleb arvesse võtta ergonoomikat. Kui mürakontrollimeetmed raskendavad töötajate tööd, võidakse neid muuta või ära jätta, mis teeks need tarbetuks.

Isikukaitsevahendid

Isikukaitsevahendeid, näiteks kõrvatroppe või -klappe, tuleks kasutada viimase abinõuna, kui kõik muud jõupingutused müra kõrvaldamiseks või vähendamiseks selle tekkeallikas on ammendatud. Isikukaitsevahendite kasutamisel tuleb arvestada järgmisi küsimusi:

- ✓ veenduda, et valitud isikukaitsevahendid sobivad müra liigi ja kestusega — samuti teiste kaitsevahenditega;
- ✓ töötajad peaksid saama valida sobivaid kõrvakaitseid, mis on neile kõige mugavamad;
- ✓ paljud töötajad, näiteks sõidukijuhid, politseiametnikud, lendurid ja filmioperaatorid vajavad sidepidamiseks kõrvaklappi või peakomplekte, sageli aktiivse müra kustutamisega (ANC), et tagada selgem suhtlemine ja minimeerida õnnetusjuhtumite ohtu;
- ✓ isikukaitsevahendeid tuleb õigesti hoida ja hooldada; ja
- ✓ isikukaitsevahendite vajalikkuse ja kasutamise, hoidmise ja hooldamise selgitamiseks tuleb anda väljaõpet.

Teave ja väljaõpe

Töötajad peavad saama teavet ja väljaõpet, mis aitaks neil müraga seotud riskidest aru saada ja nendega toime tulla. See peaks hõlmama:

- ✓ esinevaid riske, samuti nende kaotamiseks või vähendamiseks võetud meetmeid;

- ✓ riskihindamist ja võimalike müramõõtmiste tulemusi, sealhulgas nende tähtsuse selgitamist;
- ✓ mürakontrolli- ja kuulmiskaitsemeetmeid, sealhulgas isikukaitsevahendeid;
- ✓ miks ja kuidas kuulmiskahjustuste nähte avastada ja neist teatada;
- ✓ millal töötajatel on õigus tervisekontrollile ja mis on selle eesmärk.

Riskide ja kontrollimeetmete regulaarne seire

Tööandjad peavad regulaarselt kontrollima, kas müra vältimiseks või piiramiseks kehtestatud meetmed toimivad endiselt tulemuslikult. Töötajatel on olenevalt müraga kokkupuutumise tasemest õigus sellega seotud tervisekontrollile. Sellisel juhul tuleb tervisliku seisundi andmed individuaalselt registreerida ja töötajaid teavitada. Tervisekontrolli andmete põhjal tuleb riskid ja kontrollimeetmed läbi vaadata.

Töötajate kaasamine

Töötajatega konsulteerimine on seadusega ette nähtud nõue ja aitab tagada tööohutuse ja töötervishoiu alase korrast kinnipidamist ja selle täiustamist. Töötajate teadmiste kasutamine aitab ohutegureid õigesti leida ja rakendada teostatavaid lahendusi. Selles protsessis on tähtis roll ka töötajate esindajatel. Töötajatega tuleb konsulteerida töötervishoiu ja tööohutuse alaste meetmete osas enne uute tehnoloogiate või toodete kasutuselevõtmist.

Õigusaktid

2003. aastal võeti vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/10/EÜ töötervishoiu ja tööohutuse miinimumnõuete kohta seoses töötajate kokkupuutega füüsilistest mõjuritest (müra) tulenevate riskidega. Kõik liikmesriigid peavad võtma selle direktiivi siseriiklikesse õigusaktidesse üle enne 15. veebruari 2006.¹

Direktiivi artikli 5 lõikes 1 nõutakse, et arvestades tehnika edusamme ja ohtude eos kontrollimise meetmete olemasolu, 'kõrvaldatakse müraga kokkupuutest tulenevad ohud eos või minimeeritakse'. Direktiivis kehtestatakse ka uueks müraga igapäevase kokkupuutumise piirväärtuseks 87 dB(A)

¹ Millega asendatakse direktiiv 86/188/EMÜ.

Lisateave

Käesolev teabeleht on välja antud 2005.aasta Euroopa tööohutuse ja töötervishoiu nädala kampaania raames. Täiendavaid teabelehti ja teavet müra kohta võib leida aadressil <http://ew2005.osha.eu.int>. EL tööohutuse ja töötervishoiu alased õigusaktid on veebis aadressil <http://europa.eu.int/eur-lex/>

Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur
Gran Vía, 33, E-48009 Bilbao
Tel. (34) 944 79 43 60, faks (34) 944 79 43 83
E-post: information@osha.eu.int

© Euroopa Tööohutuse ja Töötervishoiu Agentuur. Paljundamine on lubatud allikale viitamisel. *Trikitud Belgias, 2005*

